

STREIK: haritlased korraldavad Eesti suurima hoiatusstreigi, nõudes 3745-kroonist palka

Täna avaldab protesti 15 000 haritlast

**ANU SAARE
ANNELI AMMAS
REIN SIKK
URMET KOOK**

Haritlased nõuavad vähemalt 3745-kroonist palka ning korraldavad täna selle nimel tunniajalise hoiatusstreigi, kus eeldatavasti osaleb 15 000 haritlast ja loomeinimest.

Tänane hoiatusstreik on teine pärast Eesti taasiseseisvumist toimuv laiaulatuslik streik. Kaks aastat tagasi nõudsid palka 8000 kultuuritöötajat, kuid täna avaldab meelt suur osa riigilt palka saavast haritlaskonnast ning sellest on kujunemas viimase viie aasta laiaulatuslikum streik Eestis.

Eesti Päevaleht käis eile streigijutuga Rakvere turul, Tartu Ülikoolis, Pärnu era- ja Tallinna tavakoolis.

"Streikida tasub igal juhul, sest Eestile on haridust vaja, ent vaevalt tunnisest streigist piisab," arvas Rakvere turult läbi jalutanud Tapa Gümnaasiumi endine murelaps Hardi Lootus, kelle kohtuvaidlus koolidirektori ning kehalise kasvatusõpetaja Elmu Kopelmanniga on jõudmas Riigi kohtusse.

Keeleõpetaja hinnas

Lootuse hinnangul peaks kõige suurem, umbes 4000-kroonine palk olema keeleõpetajail. "Nende töö on märksa suurem ja tarvilikum kui kehalise kasvatusõpetajail," arvas ta.

Tallinna reaalkooli 14-aastased noormehed arvasid, et õpetaja peaks teenima vähemalt 5000 krooni kuus. "500 krooniga saab ju ka ära elada, aga õpetaja peab korralikult riides käima ning peret ülal pidama," arutlesid noormehed, kes pidasid enamikku oma õpetajaist kõrge palga vääriliseks.

Hannes, Karl, Mart uskusid, et tulevikus läheb õpetaja amet hinda ning selle eest hakatakse hästi maksta. "Ükski noor ja tark inimene praeguse palga peale kooli ei tule," olid

nad aga veendunud. Noormeeste arvates hoiab staažikaid õpetajaid koolis see, et neile meeldib töö ja nad ei oska muud teha. "Sekretäriks võiks ju minna, aga kes tahab iga päev lühikese seelikuga käia," arutlesid noormehed.

Poiste meelest võiks õpetajatele kõrgema palga maksmiseks seada sisse õppemaksu. "50-100 krooni kuus ei tohiks küll palju olla," arvasid noormehed. "Osa koole peaks ka tasuta olema, sest kõik ei suuda sedagi maksta," lisasid nad.

"Õpetaja palgal pole häda midagi, lähevad oma nõudmistega liiale nagu pensionärid," kostis üks Rakvere turunaine. "Nad on elupäevad sihuksed olnud, et ainult nõuavad, aga lapsi peaks ikka õpetama ka,"

arvas teine.

"Õpetajad pole midagi nii vaesed, et ei jaksaks õpetada," olid 1000 krooni kuus teenivad kalamütjad pahased.

Turunaised streigist

Ökonomistiharidusega raamatumüüja Hilja oli vastupidisel arvamusel: "Kui riigikogulane saab 9000 krooni, pole 4000 õpetajale palju tahetud."

Samas pidas müüja streiki pisut ebaetiliselt, milleni võib minna vaid äärmises kitsikuses. Naise arvates peaks valitud õpetajaile vajaliku 200 miljonit leidma, kui seda vähegi soovitakse.

"Kui kaevur teenib 6000 krooni, siis peaks õpetaja sama palju saama," oli veendu-

nud endine kaevur Juri.

Vaheldumisi eesti ja vene keeles kõnelev turumüüja soovitas valitsusel oma palkadest loobuda, et õpetajad korralikult süüa saaksid.

"Streik ei ole mingil juhul äärmuslik abinõu," oli veendunud eluaegne ametiühingutegelane, Sillamäe linnapea kohusetäitja Valdek Murd. "Kanname endaga kaasas nõukogudeaegset mõtteviisi, mille järgi streik oli midagi ülimalt erakordset ja keelatud."

"Arusaamatu pole streik, vaid see, miks õpetaja ei võiks saada Eesti keskmist palka," nentis Murd.

Sillamäe linna juht usub, et õpetajate palgad tõusevad kindlasti, aga kas tänu tänasele hoiatusstreigile, ei oska

Murd öelda.

"Tund aega streikida on liiga vähe. Kui üldse streikida, siis nagu prantsuse autojuhid," arvas ajalootudeng Ott.

Teise ajalootudengi Martini silmis on õpetajad alaealistega võrdsed, kui nad arvavad, et streik midagi muudab. "Puudub vaid, et nad võtaksid tänavale lipud kaasa ja kleebiks sinna Madissoni pildi," sõnas Martin.

Pärnu Chaplini kultuurikeskuse peremehe Mark Soosaare hinnangul oleks ebamoraalne rääkida alla 5000-kroonisest õpetaja palgast. "Haritlane on rohkem väärt," leidis ta.

Soosaare arvates rüüvavad paljud õpetajad missioonitundest, aga seda saab endale lubada vaid 60-aastane pensio-

när, kel kõik olemas on. "Mul tõusevad ihukarvad püsti, kui riigitelevisioonis, mis on ka kultuuri- ja haridusasutus, makstakse töötajale lisaks meele tule palgale 100 000-kroonist kompensatsiooni. Samal ajal peab emakeele õpetaja maal hinge sees hoidmiseks kasvatama sigu, lambaid ja kitsi ja sügisõhtutel pärast päikeseloojangut kartulipõllul küürutama," võrdles Soosaar.

Lapsevanemad toetavad

Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasiumi ühe õpilase ema Tiiu (37) meelest teenivad õpetajad häbematuult vähe, kuid streik ei ole väljapääs. "See streigijutt on üle võimendatud, need on suurte inimeste

Klaassen soovib koormust tõsta

BNS

Haridusminister Mait Klaasseni väitel saaks tõsta õpetajate keskmist palka 3745 kroonini, kui suurendada pedagoogide koormust kümme protsenti.

Klaasseni sõnul on pedagoogide koormus teiste Euroopa riikidega võrreldes kuni 40 protsenti väiksem. Töökoormus võiks suurendada tuleva aasta 1. septembrist nii, et põhikoolis tõuseks see 22 tunnilt 24 tunnini nädalas ja gümnaasiumis 20-st 22-ni.

Õpilaste ja õpetajate arvu suhe on Klaasseni hinnangul Eestis sama-sugune nagu Euroopa Koostöö- ja Julgeolekuorganisatsiooni riikides.

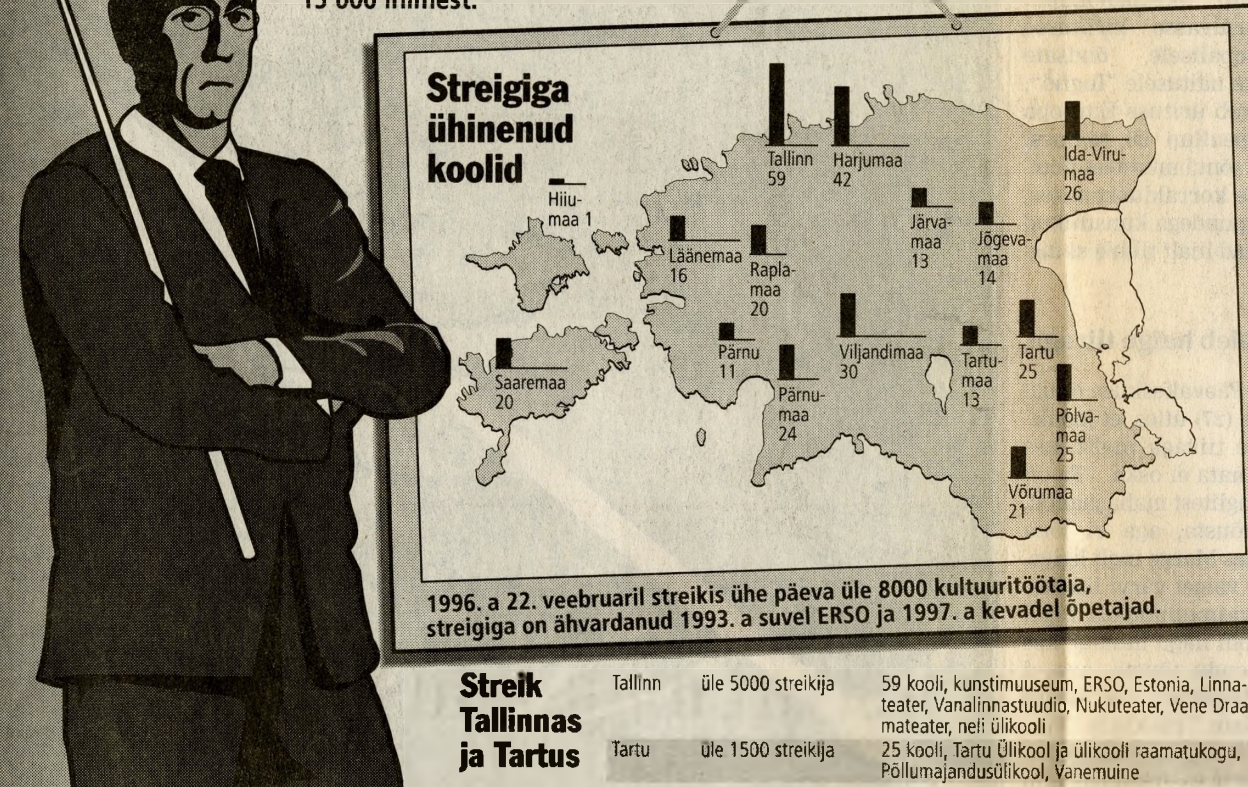
väsitavad ja tülikad liivakastimängud, et meie teeme streigi ja teie annate meile nüüd palga. Lõpuks keeratakse see ikka poliitikaks ja selle pealt koorivad koore igasugused tegeliskid," ütles ta.

Sama kooli abituriendi isa Aini arvates väärivad palgakõrgendust umbes pooled õpetajatest. "Ülejäänud on luuserõpetajad, kelle palk ei peaks tõusma," lisas ta. "Hea õpetaja peaks teenima 5000 kuni 10 000 krooni, mitte vähem."

Pärnu väikese vabakooli õpetaja, lapsevanem ning üks omanikest Inga Merisaar ütles, et toetab kolleegide streiki. Vabakooli õpetajate palk tuleb 300-kroonisest õppemaksust. "Mina oma palga üle ei nuri-se," lisas ta.

Haritlased nõuavad kõrgemat palka

Täna kella 8-11 katkestavad üheks tunniks töö 10 000 Eestimaa õpetajat, et nõuda palgatõusu. Koos koolmeistritega streigivad ka ülikoolide õppejõud, lasteaednikud, näitlejad, raamatukogutöötajad ja teadlased - kokku vähemalt 15 000 inimest.

Allikad: ETA, TALO, Sõnumileht, EPL

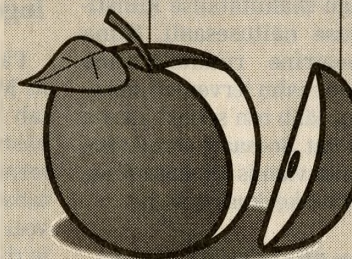
streikijad nõuavad igale haritlasele vähemalt Eesti keskmist palka 3745 krooni

õpetajate keskmine palk 1997. a 9 kuuga 3188 krooni (direktorid 3926 krooni, õpetajad 3052 krooni)

1998. aasta riigieelarve maht on 14,9 miljardit krooni

sellest 1,14 miljardit (7,7%) on ette nähtud õpetajate palgakadeks

Isamaaliit on teinud ettepaneku tõsta õpetajate palgaraha 200 miljoni võrra, raha arvatakse saavat valitsusasutuste omatulu lisalaekumisest

Maarahva Erakonna ettepanekul tõstetak palgaraha 100 miljoni võrra kaitsetollide arvelt

Alvar Jaakson